3de. JAARGANG. CURACAO DEN 13en. FEBRUARI 1886. N° 111.

AMIGOE DI CURACAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

14 Feb. *Harrison* van Liverpool.
15 „ *Maracaibo* „ Maracaibo.
17 „ *Philadelphia* „ New-York.

CALENDARIO.
Februari.

14 DOMINGO VI despues di Epif.
15 LUNA. Ssos. Faustino i Jovita mm.
16 MARTES. S. Julian i companj. mm.
17 RAZON. s. Silvino ob.
18 HUEBES. S. Simeon ob. i m.
19 VIERNES. S. Alvaro. c.
20 SABRA. S. Eucherio. ob.

STAND DER MAAN.

V. M. 18 Feb. 1 ure 39 m. P. M.

Opkomst der Zon:
20 Feb. 6 ure 7 min.
Ondergang der Zon:
20 Feb. 5 ure 53 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

17 Feb. *Valencia* naar New-York
19 „ *Maracaibo* „ Maracaibo
19 „ *Duitsche St.* „ Hamburg

GRIEKENLANDS POLITIEK

IN DE BALKAN-QUAESTIE.

—:o:—

Nu Bulgarije zich in het bezit gesteld ziet van Oost-Rumelië, zij het dan ook voorloopig slechts onder het Stadhouderschap van Vorst Alexander; sedert het oorlogsgeluk zoo geheel te nadeele en tot vernedering van Servië is uitgevallen; maar vooral toen door de machtige Hoven van Europa kort en goed het bevel aan de krijgslustige Staatjes gegeven was om zich te ontwapenen—durfde men een geregelde en spoedige oplossing verwachten van de verwikkelingen op het Balkanschiereiland. Intusschen hadden zich ook de zonen van Hellas tot de tanden gewapend. Zij waren juist strijdvaardig, en op het punt hun broeders in Epirus en Thessalië van het Turksche juk te gaan bevrijden, toen de aanzegging tot ontwapening hun ter ooren kwam.

Dat Bulgarije zich eerbiedig bij het besluit der Mogendheden nederlegde, valt licht te begrijpen: het had zijn doel bereikt, en was met lauweren uit den strijd gekomen. Even natuurlijk is het, dat het vernederde Servië, onderhands duchtig versterkt en heimelijk door Oostenrijk gerugsteund, zich tot ontwapening bereid verklaarde, maar „onder eenig voorbehoud." De Grieken evenwel, vuriger dan de ruwe zonen der Balken-bergen en oprechter ook, willen van geen neerlegging der wapenen weten. Het ernstig vertoog der hoogere Goden van Europa, hun dreigen zelfs, kan het Grieksche bloed niet doen bekoelen.— De jongste berichten uit de Oude Wereld geven ons eenigszins te verstaan, op welke gronden dat onbewimpeld en halsstarrig verzet der Grieksche natie berust.

———

Toen de Grieksche gezant den 25sten Januari jl. door de Engelsche regeering er over onderhouden werd, dat men te Athene immer door, met krijgstoerustingen en het uiten van oorlogszuchtige verklaringen voortging, zeide de vertegenwoordiger van Griekenland: „De koning, de regeering „en het volk van Griekenland zijn „besloten, liever tot het uiterste „te strijden dan aan Bulgarije „toe te staan, dat het, ook de „100.000 Grieken die in Rumelië „wonen, in zich op- en verloo„ren doet gaan. Ofschoon Grie„kenland recht heeft op het be„zit van geheel Epirus, gaat En„geland zich in de Grieksche rech„ten en vrijheden mengen. Ik „ben overtuigd, dat Griekenlands „vloot met moed en vertrouwen „den strijd kan aanbinden met „de vloot van Turkije; en mocht „de oorlog verklaard worden, „dan zouden aanstonds Macedonië „en Albanië in vlammen staan en „hierdoor de weg naar Athene „voor de Porte ook te land zijn „afgesneden."

Men zou uit deze woorden opmaken, dat de Turken al zeer veel eerbied moeten koesteren voor de macht van het kleine Griekenland. De Weener Correspondent van de Times sprak echter ook een woord mede over die annexatie van Epirus door een Grieksche legermacht. De Grieken toch vergissen zich zeer, als zij de Mogendheden er toe meenen te kunnen noodzaken, Griekenlands eischen in te willen, wanneer het een oorlog met Turkije zou beginnen. Want het is waar, dat weinige maanden geleden, toen Turkije nauwelijks een leger van 30,000 man op de been had, een gezamenlijk optreden van Servië en Griekenland niet vermetel zou geweest zijn: ware in September 1885 de opstand in Macedonië uitgebroken, wellicht hadden alsdan de Mogendheden toegegeven, dat Turkije niet bij machte is de vrede en orde in zijn gewesten te handhaven. Die toestanden zijn nu veranderd. Thans heeft de Porte een leger in Europa van 200.000 man; en, met zulk een leger zal zij toch wel de orde in hare provinciën kunnen bewaren. Dit alles dient Griekenland ernstig te overwegen, voordat het er aan denken kan welke de Mogendheid zijn kan, die Turkije zou durven beletten een onbetwijfelbaar rechtuit te oefenen om nl. opstand te onderdrukken. Zeker weet de premier van het Grieksche ministerie zulks ook wel; maar hij zal gelooven, dat zijne regeering door de publieke opinie wordt genoodzaakt om toch *iets* te doen. En daar zulks allicht gebeuren kan, zijn Griekenlands vrienden wel gerechtigd hun waarschuwende stem te doen hooren.

Dat het niet bij een waarschuwende stem van die vrienden (de zes Mogendheden) blijven zou, viel reeds op te merken uit hun gezamenlijk besluit om niet te dulden, dat de Grieksche vloot iets tegen Turkije zou ondernemen. Lord Bourke verklaarde het openlijk den 25 *Jan.* in het Engelsche Lager Huis.

———

Straks vernamen wij het antwoord, door den Griekschen gezant te Londen gegeven op de eerste *nota* van Engeland, welke onder alle Mogendheden van Europa onverdeelden bijval mocht vinden. Zelfs Frankrijk, dat nog al bevriend heet te zijn met Griekenland, kon niet anders dan de regeering van Athene met de hoffelijkste betuigingen van welwillendheid *aanmanen* om de wapenen af te leggen.— Merkwaardig is het antwoord van de Grieksche Regeering zelve op de *nota* van Lord Salisbury. Zonder omwegen werd uit Athene naar Londen geschreven (27 *Jan.*): „Dat Enge„lands voorstellen niet overeen„komstig de diplomatieke gebrui„ken zijn, en Griekenland zich „volledige vrijheid van handelen „voorbehoudt. Vermits er geen „oorlogsverklaring heeft plaats „gehad, heeft Engeland ook geen „reden tot interventie. Bulgarije „heeft onder Engelands bescher„ming het verdrag van Berlijn „durven schenden: Griekenland „is daarom gerechtigd, al wat in „zijn macht is aan te wenden, „en, als het er op aankomt, zelfs „de wapenen op te nemen om te „verkrijgen wat volgens het Ber„lijner Verdrag aan Griekenland „werd ingewilligd. Zijn aanspra„ken op Epirus en Thessalië zal „het, met opoffering van wat ook, „doen gelden en is elk oogen„blik daarvoor bereid om naar „het oorlogsveld te rukken. De „minste vijandelijke beweging van „Turkije zal een revolutie in Al„banië en Macedonië veroorzaken „en zulks kan Europa niet rustig „blijven toezien."

———

Ook een tweede *nota* van Engeland had geen betere uitwerking op de halsstarrigheid van de Grieksche regeering; en omdat er spraak was, dat leger en vloot van Griekenland thans geheel strijdvaardig zouden zijn en de regeering van dat land nog alleen maar naar een eenigszins plausibele reden voor een vredebreuk met Turkije uitzag, gingen eindelijk de Mogendheden meer kracht en klem aan haar vermaning tot ontwaping bijzetten.

Admiraal Lord John Hay, Commandeur van de Engelsche vloot in de Middellandsche Zee kreeg in last om Engelands eischen met de wapenen te ondersteunen. De volgende pantserschepen moesten onverwijld naar Griekenland stoomen: *Alexander, Neptune, Thunderer, Dreadnaught, Iris, Helicon, Carysfort, Cockatrice, Coquette, Cruiser, Hecla* en *Suberg.*

De „Nordd. Allgem." zeide: De houding van Engeland tegenover de vijandelijke gezindheid van Griekenland jegens Turkije moet krachtig gesteund worden. De Mogendheden kunnen niet toelaten, dat kleine stokebrand-Staten den Europeeschen vrede ophet spel zetten. Uit Berlijn was dan ook order gegeven naar Wilhelmshaven, dat het Duitsche pantserschip *Prins Friedrich Karl* spoedig moest worden uitgerust om naar de Grieksche wateren te stevenen. Genoemde oorlogsbodem voert 16 kanonnen, elk van 10 ton;

zijn machines werken met 3450 paardekracht.

Een laatste vraag kan nog met reden gedaan worden.— Zal, nu de binnenlandsche politiek van Engeland plotseling zulk een liberale wending genomen heeft, ook de buitenlandsche, en met name die jegens Griekenland, mogelijk niet veranderen?— Voor het geval, dat Gladstone weder het roer van Staat in handen nemen zal, is het antwoord niet moeilijk en reeds gegeven zelfs. Immers, op een telegraphischen dépêche van het Comité eener Volksvergadering te Athene (6 Jan.) welke aldus luidde: „Wij geven de Helleensche zaak in uwe handen over: met het vast vertrouwen, dat zij in U een edelen verdediger vinden zal", antwoordde Engelands vermoedelijke premier: „In aanmerking nemende den tweevoudigen rechtsgrond waarop de genomen maatregelen der Mogendheden steunen, namelijk eerstens op een beweegreden van algemeenen aard, en vervolgens op het feit, dat Griekenland zijn bestaan te danken heeft aan de interventie der Groote Mogendheden, hoop ik ernstig, dat Griekenland zich wel bedenken zal, eer het zich in deze aangelegenheid tot een verzet laat vervoeren tegen hetgeen door Europa is beslist en besloten".

Toch was men te Athene (28 *Jan.*) nog vol hoop op een ommekeer in Engelands buitenlandsche politiek opzichtens de Grieken; en ziet, nog geen week daarna, (1 *Febr.*) luidt het bericht uit Parijs, dat Frankrijk geen plan heeft om Griekenlands onwilligheid met dwang te keer te gaan.— Rusland ziet, natuurlijk, het Ottomanische Rijk in Europa gaarne inwendig verdeeld en zelfs door een kleinen Staat, als Griekenland, in politieke en geldelijke ongelegenheid gebracht: Turkije klaagde reeds, dat het niet lang zijn aanzienlijk leger op voet van oorlog kon houden; terwijl uit onze telegrammen blijkt, dat ook Servië nog geenszins van ontwapening en liefde voor den vrede weten wil. Blijven nog over Engeland en Duitschland, die tot nog toe alleen Griekenlands politieke strevingen openlijk in den weg staan, daar toch Oostenrijk heimelijk zijn steun verleent aan Servië, dat in deze zaak de bondgenoot is van Griekenland.

Wij hebben onzen Lezers het overlijden mede te deelen van een onzer oudste en ijverigste Missionarissen. De Zeer Eerw. Heer **J. A. te Riele**, Pastoor te Westpunt, is Dinsdag 9n dezer na een kortstondig lijden in den Heer overleden. Ofschoon reeds eenige maanden ongesteld, wilde de ijverige herder van Westpunt er niet van hooren, om de werkzaamheden zijner heilige Bediening hetzij te verminderen hetzij geheel te staken. Zondag jl. droeg hij nog tweemalen voor zijn gemeentenaren het H. Misoffer op, en zaaide, volgens het Evangelie van dien dag, nog met liefde het goede zaad in de harten zijner toehoorderen, toen reeds den volgenden dag de goede Herder zelve aan uitputting bezweek en zich reeds de treurmare verspreidde van zijn afsterven. Onverwijld kwam de Z. Eerw. Heer J. de Vries van Barbe naar zijn Confrater toesnellen, en had het geluk hem nog in leven aan te treffen. Toch was, ondanks alle broederlijke zorgen en de teederste oppassing van vele vrienden het leven van den Eerwaardigen zieke niet meer te redden. Een brief, Zondag jl. nog van Westpunt, dat 9 uren van de stad verwijderd ligt, verzonden om de hulp van een geneeskundige in te roepen, kwam Woensdag eerst in de stad aan. Ondertusschen was, na het ontvangen der H. Sacramenten, de Z. E. Heer Pastoor **J. A. te Riele**, Dinsdag 's middags om 2½ uren de eeuwige rust reeds ingegaan.

De ijvervolle missionaris, geboren te Deventer den 17n Februari 1829, voltrok zijn lagere studiën aan het Seminarie van Kuilenburg, en behoorde tot het getal van die waardige Curaçaosche Missionarissen, die hun vorming in de gewijde wetenschappen en opleiding tot het heilig Priesterschap aan Z. D. H. Mgr. J. M. Niewindt te danken hebben. Priester gewijd den 6n Juni 1857, arbeidde hij onvermoeid eerst als Kapelaan te S. Maria en te S. Rosa, later gedurende 16 jaren als Pastoor in de St. Franciscus-kerk op het eiland Aruba. Nog kunnen wij hier vermelden de edelmoedige poging welke in den jare 1879 door twee Missionarissen van Curaçao in het werk is gesteld om den Indianen van Goajira in Zuid-Amerika het H. Evangelie te verkondigen; de Z. E. Heer **te Riele**, was één hunner. Onoverkomelijke moeielijkheden deden hen de terugreis naar de Curaçaosche Missie weder aanvaarden, waar onze dierbare Overledene in de parochie van Westpunt nog 6 jaren zegenrijk arbeidde. De geloovigen verliezen in hem een ijverigen herder, de armen een weldoener en vader. Op den dag van het Overlijden werd 's avonds ten 8 ure het lijk in het kerk geplaatst, en dien geheelen nacht door stortten de parochianen hun gebeden voor de zielerust van den algemeen beminden Pastoor.

Woensdag ten 6½ uren las de Z. E. Heer Pastoor van San Wilibrordo, *V. Jansen*, die inmiddels was aangekomen, een H. Mis van Requiem; om 7 uren besteeg de Z. E. Heer Pastoor *J. de Vries* het heilig altaar om de gezongen uitvaart op te dragen. Na het Evangelie hield de Z. E. Heer *V. Jansen* een treffende toespraak tot de geloovigen; maar moest reeds na een kwart uur eindigen, wegens het luide geween der diep bedroefde parochianen. Westpunt toonde zijn onvergetelijken priester waardig te zijn geweest! Door de goede zorgen van den Pastoor van San Wilibrordo, waren onmiddelijk na het overlijden van Pastoor **te Riele**, de metselaars van San Wilibrordo's nieuwe kerk een grafkelder komen oprichten, waarin nog dienzelfden dag 's morgens om 8½ ure met de meeste plechtigheid het stoffelijk overschot van den Overledene tot den dag der Opstanding werd neergelegd. ZIJNE ZIEL RUSTE IN VREDE!

IN MEMORIAM.

Coe pena nos ta participa nos Lezadornan awé mortoe di un di nos Misionarionan di mas bieuw i di mas celoso. Muy Rev. Senjor **J. A. te Riele**, pastoor di Westpunt, a moeri den di Senjor, Dia Martis 9 di e luna-aki. Ta algun luna caba koe e pastoor celoso-aí tabata sinti su salur basta kebrantar, ma, apesar di esai, é no kier a tende pa toema su retiro ó sikiera pa traha menos. Dia Doemingoe pasar ainda el a haci dos Sacrificio di Misa, i sembra coe amor segun Evangelio di é dia-aí, bon simija den coerazon di su creyentenan; i poco despues koe el a caba su oficionan di Misa e Bon Pastoor tabata agonizando i nobo di su mortoe a plama toer caminda. Inmediatamente Muy Rev. Senjor *J. de Vries*, koe tabata na Barber, a corre pa bai asisti su Roeman, i tabatin fortuna di hajé na bida ainda. Ma, apesar di toer esfuerzo fraternal di bon amigoenan, bida di e Rev. enfermo no por tabata salbar. Un carta, mandar foi Westpunt— koe ta 9 ora camina foi Punda Dia Domingoe pa pidi judanza di un Docter, a jega Punda te Dia Rason; mientras tantoe Muy Rev. Pastoor **te Riele**, despues di ricibi Santoe Sacramentoenan, a pasa na sosiegoe eterno Dia Martis pa tres ora di tra-merdia.

E Misionario celoso-ai — nacer na Deventer [Hoelanda] dia 17 di Februari di 1829 — a haci su promer estudionan na Seminario di Kuilenburg, i tabata pertenece na número di e digno Misionarionan di Curaçao koe debe nan formacion den Teologia i nan educacion pa Santoe Sacerdocio na Su Ilma. Obispo J. M. Niewindt. Ordenar pa pader dia 6 di Juni 1857, el a traha sin descanso promer como Kapelaan na Santa Rosa i Santa Maria, despues, duranti 16 anja, como Pastoor na Misa di San Francisco di Aruba. Nos por recorda aki ainda e esfuerzo noblo koe dos Misionario di Curaçao a pone na práctica den anja 1879 pa bai predica Evangelio di Cristoe den Indiannan di *Goajira*: Muy Rev. Pastoor **te Riele** tabata un di nan dos. Dificultadnan koe nan no por a vence a haci nan bolbe na Mision di Curaçao, na oenda nos Difuntoe stimar a bolbe bin traha jeen di bendicion na parokia di Westpunt.

Creyentenan a perde coe n'é un Pastoor jeen di celo, pobernan un bienhechor i un tata. Pesai anto nos ta pidi na Cieloe coe mas confianza, pa koe SU ALMA SOSEGA NA PAZ!

NOTICIA.

Ceremonia fúnebre.

Dia Luna, koe ta bini. Su Ilma: nos Señor Obispo H. J. A. van Ewijk lo ofrece, pa 6½ ora di mainta, un Misa di Requiem Pontifical pa descansoe di alma di May Rev. Pastoor J. A. TE RIELE.

Anja di Rey.

Dia Bierne, 19 di e luna-aki, dia koe nos Rey stimar WILLEM III ta cumpli su 69 anja, lo ta celebrar aki coe solemnidad.

Ademas di Parada mainta, i despues Recepcion oficial cerca Su Excelencia nos Gobernador, lo tin segun anuncio hacir den „Curaçaosche Courant" pa Senjores *P. de Gorter* i *G. A. Ferguson*, President i Secretaris di Comision pa reglamentoe di festividad di e dianan, algun diverticion pública mainta pa 9½ ora dilanti cas di Gobierno i na Otrobanda; tramerdia pa 3½ ora na Pietermaai; i anochi pa 8 ora FUEGO ARTIFICIAL den forti i MUZIEK riba awa den un ferry-boot iluminar.

Curacao den Tweede Kamer.

Den un reunion di TWEEDE KAMER koe tabatin lugar dia 23 di December anochi, discusion riba Presupuesto di Colonianan a sigi. Ora a jega na seccion koe ta corresponde na CURAÇAO, Senjor *Van Kerkwijk* a jama atencion di *Ministro di Colonia* riba situacion desgraciadoe di Curaçao den asuntoe di placa, i el a persisti na busca un manera pa mehora e situacion di nos isla. Un otro miembro di Cámara, Rev. Senjor *Schaepman*, un Sacerdote Catolico, a moestra un desigualdad koe tin den traktement di Gobernador di Curaçao coe é di Suriname, i despues di haci Ministro mira koe situacion di nos Gobernador ta perhudicial i pa su dignidad di empleado, i pa su gastoe particularnan, Senjor Schaepman a recomenda na Ministerio pa mira, den anja koe ta bini, riba aumento di traktement di Gobernador di Colonia Curaçao.

Ministro a priminti di toema esai na consideracion den otro anja, sperando koe pa e tempoe-aí Senjor Schaepman lo por a conmove Miembronan di Cámara coe su elocuencia na acepta e aumentoe-aí. En cuantoe na asuntoe di placa, Ministro ta spera riba proposicion definiva di Goebiernoe di Colonia pa é toema medidanan necesario.

Un invencion nobo.

Un courant di Hoelanda, *Verzekeringsbode*, ta participa un invencion interesante pa nabigacion i pa ciencia.— Aunke magneet a haci masjar servicio inapreciable na nabigacion hopi sigloe largoe como angúa di compas, dia pa dia ta bira mas sigur, koe e forza secretoe, koe ta atrae e angúa na Noord, no ta satisface necesidad mas manera ta necesario, principalmente awor koe trahamentoe di barcoe di heroe ta bira mas general. Ta hopi anja caba koe hende competento ta haciendo toer nan esfuerzo pa traha un instrumento, koe, trecer na movimientoe pa un forza natural, por ocupa henteramente lugar di magneet como angúa di compas, ó bien koe por haci compasnan di coestumber sirbi na toer tempoe. Por fin un Macamba, Senjor *M. G. van den Bos* di Leiden, coe judanza i apoyo di Senjor *B. Janse Jnz.* di Den Haag, a logra di resolve e problema-ai despues di hopi anja di trabao, inventando un instrumentoe, koe ta independiente di influencia di forza di magneet i di otro forza koe tin relacion coe tera ó coe heroe di barcoe, i koe ta busca semper posicion di ehe di mundoe, i doena ocasion koe na toer tempoe hende por confronta direccion di compas. Na diferente lugar e invencion a haja privilegio caba, entre otro na Alemania, na oenda no ta asina fácil pa haja esai, pasobra aja meste tin prueba doenar promer si e invencion por satisface toer lo ké nan exigi. Toer prueba hacir té awor na tera i bordo di barcoe tabata masjar satisfactorio.

Nos lo doena despues mas detaye riba e invencion nobo, koe por bira di muchoe importancia pa nabigacion.

NIEUWSBERICHTEN.

NEDERLAND.

Z. M. de Koning houdt den aanbevolen gezondheidsmaatregel van beweging in de vrije lucht ook te 's-Gravenhage zooveel mogelijk vol. Sedert zijn terugkeer in de residentie maakt de Koning dagelijks eene wandeling op het buitengoed van H. K. H. de Groothertogin van Saksen, gelegen tusschen het Dekkersduin en den ouden Scheveningschen weg. Z. M. begeeft zich dan van het paleis per rijtuig naar de wandelplaatsen terug.

Er zullen dezen winter ten hove twee groote soirées gegeven worden.

— Van 1 Januari af bestaat aan het ministerie van Waterstaat geen afzonderlijke afdeeling Telegraphie meer. Zij behoort voortaan onder de afdeeling Posterijen.

[Telegr. 28 Januari 1886.]

De Hollandsche stoomboot Edam is op haar reis van Amsterdam naar New-York lek en met beschadigde machine te Plymouth binnengeloopen, waar zij minstens 16 dagen aan het herstellen van de beloopen schade zal onderworpen zijn.

— De Kamer van Koophandel te Rotterdam heeft zich tegen verhooging van invoerrechten verklaard.

CURAÇAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, den 12n Februari 1886.

Bij Koninklijk besluit is de heer *W. G. F. Hellmund* benoemd tot lid van den Kolonialen Raad in de kolonie *Curaçao*.

Bij Koninklijk besluit is aan de Heeren *J. B. Schotborgh*, gepensioneerd koloniaal ambtenaar op *Bonaire*, en *J. M. F. S. van Eps*, gouvernements-ambtenaar op *Curaçao*, vergunning verleend tot het aannemen van het ordeteeken van het Borstbeeld van den Bevrijder, respectievelijk van de 4e en 5e klasse, hun door den President van de Vereenigde Staten van *Venezuela* geschonken.

Ter Gouvernements-Secretarie zijn ter inzage van belangstellenden nedergelegd het „Bericht van Zeevarenden", uitgegeven door de Afdeeling Hydrographie van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, N° 48 t/m. 52 van 1885 en N° 1 van 1886.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

Wij hebben dezer dagen een schrijven ontvangen van onzen geachten

Correspondent van Aruba. Daaruit blijkt, dat de half-officiëele logenstraffing van zijn correspondentie niet de minste waarde bezit, en de officiëele inlichtingen door ons Bestuur bij dat van Aruba ingewonnen, geheel „bezijden de waarheid zijn." De volgende week nemen wij de correspondentie geheel in onze kolommen op; ook zijn wij bereid aan het Bestuur, zoo noodig, den naam van den achtenswaardigen Schrijver te noemen, die ons hiertoe gemachtigd heeft.

MAANDAG, 15 Febr.—Zal op Otrobanda in de kerk van de H. Anna door Z. D. H. Mgr. H. J. A. van Ewijk, om 6½ uren, een H. Mis worden gepontificeerd voor wijlen den Z. E. Heer J. A. TE RIELE.

Aanstaanden *Vrijdag* 19n dezer zal in deze Kolonie de plechtige viering plaats hebben van den 69sten verjaardag van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning Willem III.

Volgens aankondiging in de „Curaçaosche Courant", namens de Commissie voor regeling van het VOLKSFEEST op 19 Febr. a. s. door de Heeren *P. de Gorter* President, en *G. A. Ferguson* Secretaris, gedaan, zullen er op genoemden dag eenige volksvermakelijkheden geschieden: *des Voormiddags* om 9½ uur vóór het Gouvernements-Huis en aan de Overzijde; *des Namiddags* om 3½ uur op Pietermaai; en *des Avonds* om 8 uren VUURWERK vóór het Gouvernements-Huis en MUZIEK op een versierde ferry-boot.

Beschikking van Vrijdag den 5n. Februari 1886.

Nº. 82.

DE GOUVERNEUR,

Heeft goedgevonden:

Te bepalen, dat 's Konings verjaardag op Vrijdag den 19n Februari 1886, op de navolgende wijze zal worden gevierd:

1° Bij zonsopgang zullen op het vallen van een kanonschot van het fort Nassau, de vlaggen op de forten van dit eiland en op de schepen, welke binnen deze haven liggen, worden geheschen, terwijl zij met zonsondergang op een gelijk schot nedergehaald zullen worden;

2° Gedurende den loop van den dag zal er van de *Water-* en *Rifforten* een saluut gedaan worden van honderd en een kanonschoten, welk saluut op de volgende wijze zal zijn verdeeld:
's morgens om 6 uur 33 schoten;
's middags 35 schoten;
's namiddags om 4 uur 33 schoten; terwijl door Zijner Majesteits stoomschip „*Atjeh*" zal worden gevlagd en gesalueerd overeenkomstig de daaromtrent bestaande reglementaire voorschriften;

3° 's Morgens om 8 uur zal er op *Pietermaai* op het plein vóór het Raadhuis, door de dienstdoende Stedelijke Schutterij en het Garnizoen groote parade gehouden worden, waarbij de Majoor Commandant der dienstdoende Stedelijke en Landelijke Schutterij het generaal commando zal voeren;

4° Ten kwart vóór 9 ure des voormiddags zal de Gouverneur ten Gouvernements huize audientie verleenen aan alle autoriteiten, ambtenaren, officieren en particulieren;

5° De tenue van den dag zal zijn de groote monteering met sjerp, voor zooverre die tot de kleeding behoort;

6° Voor zooveel de regelen van dienst het toelaten en aan wie de Commandant der Troepen en van het Garnizoen uit het oogpunt van discipline het meent te mogen toestaan, zullen de gewone arrestanten worden ontslagen.

7° Van Gouvernementswege zal aan het garnizoen en aan de equipage van Zijner Majesteits stoomschip *Atjeh* eene genoegzame hoeveelheid versch rundvleesch worden verstrekt, terwijl daarenboven aan elken onder-officier van het Garnizoen en de Marine eene heele—en aan de militairen en zeelieden van minderen rang eene halve flesch tafelwijn zal worden verstrekt.

Voor extract uit het Gouvernements-Journaal.

De Gouvernements Secretaris,
HELLMUND.

BUITENLAND.

ROME, 27 Jan.—Te Catania, Palermo en Cagliari zijn 30 vervalschers van banknoten in hechtenis genomen. Op de persen zoowel als op banknoten, tot een bedrag van 10 millioen, is beslag gelegd.

—28 Jan. In de nabijheid van *Pistoja* is een spoortrein door roovers geplunderd; één passagier werd daarbij gedood en drie gewond.

—De beroemde archeoloog *de Rossie* heeft van Keizer Wilhelm de orde Pour le mérite ontvangen. Wegens de verwikkelingen met het Vaticaan werd deze eerbetuiging reeds tweemaal uitgesteld.

—Gelijk bekend is, heeft tijdens de vervolging van de Kath. Kerk door de Pruisische Regeering de quaestie van de „Opleiding der Geestelijkheid" geen geringe rol gespeeld. Men heeft die opleiding en vorming van Katholieke priesters op alle mogelijke wijzen trachten te bemoeilijken, en zelfs had men zoo gaarne de R. K. Geestelijken naar Pruisisch model gevormd en „uit Pruisisch hout" gesneden. Tegen zulke driestheid en schennis van de heiligste rechten der Kerk stond Paus Leo pal en onwrikbaar; van toegevendheid en buigen kon hier geen spraak zijn. Eindelijk schijnt men toch te Berlijn de onbillijkheid van die onnatuurlijke eischen en dwangbevelen te willen inzien. De majesteit van het recht, door den grooten Leo XIII verdedigd, begint te zegevieren. Volgens een telegram dd. 28 *Jan.* heeft Pruisen bij het Vaticaan een voorstel gedaan betreffende de regeling van de „Opleiding der Geestelijken," en is thans, behoudens eenige veranderingen van ondergeschikte beteekenis, het voorgestelde *modus vivendi* door Zijne Heiligheid den Paus aanvaard.

Zoodan bleek de Correspondent van de Monde den 2n Jan. jl. goed ingelicht te zijn, toen hij schreef: „Duitschland en Spanje hebben door hun vertegenwoordigers, Von Schözer en de Molins, hun groote tevredenheid over en hun dankbaarheid voor 's Pausen bemiddeling uitgesproken; tevens zijn er hooge onderscheidingen toegezegd aan den Kardinaal-staatssecretaris Jacobini aan mgr. Mocenni en aan mgr. Galimbert.—Spanje heeft zich bovendien voorbehouden, aan den H. Vader een rijk geschenk aan te bieden, en Bismarck *heeft zijnerzijds doen weten, dat hij een nieuwe kerkelijk politieke wet zal indienen, waarbij de godsdienst-quaestie zal geregeld worden* op eene wijze, die meer dan vroeger aan den wensch des Pausen beantwoordt."

LONDEN, 26 Jan.—In het Victoria-station heeft heden een dynamiet-, anderen zeggen, een gas-ontploffing groote vernieling in de gebouwen veroorzaakt. Niemand werd gekwetst. De aanslag was gemunt op het leven van rechter *Hawkins*, die verleden jaar de dynamitards Cunningham en Burton tot levenslange tuchthuisstraf had veroordeeld.

—Toen heden (26 Jan.) de minister-president Salisbury de behandeling van eene wet, strekkende om de Iersche nationale Liga en andere staatsgevaarlijke vereenigingen te onderdrukken, voor urgent verklaarde, ontstond er in het Huis een hevig tumult; de Parnellisten riepen den premier toe: „Gij lafaard! Schande, schande!!" Het duurde geruimen tijd eer de orde hersteld was. Te vergeefs bepleitte Parnell daarna zelf nog den voorrang, die gegeven moest worden aan de behandeling van het antwoord op de troonrede. De heer *Collings* sprong in de bres voor eenige grieven der Iersche arbeiders; en zijn amendement des betreffende was de aanleiding van de nederlaag, die het conservatieve ministerie-Salisbury ten grave bracht.

Het amendement werd door Gladstone met groote kracht en vurigheid gesteund. Tijdens het debat, waarin de heer v. Hartington den heer Gladstone bestreed, maakte het ministerie den Leden bekend, dat het de regeering, welke het zoo ongaarne aanvaard had, zou nederleggen, bijaldien het amendement-Collings wierd aangenomen: het werd in stemming gebracht, en triomfeerde met 329 stemmen tegen 250. Bij deze stemming waren ongeveer 100 leden afwezig; de Parnellisten waren ten getale van 73 tegenwoordig.

De uitslag der stemming werd door de Ieren met razend gejubel en met den uitroep "geboycotted" begroet.

—De „Morning Post" meldt, dat Donderdag (28 Jan.) de aftreding van het kabinet officiëel bekend zal worden.

—De Daily News schijnt niet zeer over die liberale zegepraal in de wolken te zijn; volgens dat blad hadden de conservatieven de best mogelijke politiek gevolgd, maar zij stonden voor een taak, die de menschelijke kracht te boven gaat. Een ministerie-*Hartington* is iets bespottelijks; de heer *Gladstone* is volkomen in staat, een eigen en krachtig ministerie te vormen.

—De Standard profeteert, dat het volgende Kabinet nog van korter duur wezen zal dan het tegenwoordige, en zegt: "De vooruitzichten zijn treurig; ofwel Engeland en Ierland zullen van elkander losgerukt worden, óf het eene kortstondige Kabinet zal op het andere volgen, en alsdan moet noodwendig zoowel binnen- als buiten 's lands de uitvoerende macht met lamheid geslagen worden."

—De Globe [conservatief] meldt het volgende: Men zegt, dat Parnell besloten heeft de afstemming van de *Home-Rule*-quaestie ook te bezigen als middel om het toekomstige Kabinet-Gladstone omver te werpen, teneinde aan de Ieren in het Buitenland een bewijs te geven van zijn alvermogende kracht in het Parlement en alzoo de fondsen der Nationalisten, welke door de Verkiezings-campagne bijna geheel uitgeput zijn, weder rijkelijk te voorzien.—De Pall Mall Gazette brengt in herinnering, dat op den verjaardag van Gordons vermoording te Karthoum ook het ministerie-Salisbury is komen te vallen. Verder wordt in dat blad de grootste lof toegezwaaid aan het afgetreden Kabinet. Onder de personages die Gladstone's ministerie zal bevatten wordt ook Parnell genoemd.

—De Irish Times maakt de opmerking, dat de Parnellisten alleen bouwen op de hulp van Gladstone, en gelooven dat hij alleen een voorstel kan doen, volgens hetwelk men tot bijlegging van de Iersche quaestie geraken kan.

—In Engeland heeft de ministeriëele crisis onder het groote publiek weinig opzien gebaard; alles gaat zijn gewonen gang, en aan de Beurs zoowel als op de producten-markten is slechts een geringe daling merkbaar.

—Volgens de Standard betreurt men in Europa algemeen de aftreding van de *Tory*-regeering; alleen Rusland doet in dien rouw niet mede.

—28 Jan. De Heer Hicks Beach heeft in het Lager Huis aangekondigd, dat het Kabinet is afgetreden.

—4 Febr. De Heer Gladstone, den 30n Jan. belast met de vorming van een nieuw Ministerie, heeft het aldus samengesteld gekregen: *Gladstone*, mier en eerste commissaris van Financiën; sir *Farrer Hershell*, grootkanselier; graaf *Spencer*, voorzitter van den Raad van State; de heer *H. C. Childers*, Binnenlandsche Zaken; graaf *Rosseberry*, Buitenlandsche Zaken; graaf *Granville*, Koloniën; graaf *Kimberley*, minister voor Indië; de heer *Bannerman*, Oorlog; Sir *Vernon Harcourt*, Kanselier van de Schatkist [Minister van Financiën], markies van *Ripon*, voorzitter der admiraliteit; de heer *Chamberlain*, voorzitter van het Plaatselijk Bestuur; de heer *Trevelyan*, minister voor Schotland; de heer *Mundalla*, Koophandel; de heer *Morley*, minister voor Ierland; de heer *Chas. Russell*, advocaat-generaal.

Uit het Balkan-schiereiland.

Niet alleen zal Oost-Rumelië met Bulgarije door een *persoonlijke* vereeniging worden verbonden [d. i. de Vorst van Bulgarije zou over Rumelië het Stadhouderschap ontvangen], maar de Porte heeft zich ook niet ongenegen getoond, (27 Jan.) om die vereeniging op meer innige grondslagen te doen berusten. Reeds was op genoemden datum de Bulgaarsche Minister Tsanow te Constantinopel met de Turksche regeering in onderhandeling over een plan, waarbij eenzelfde wetgevend lichaam, door Bulgaren en Rumeliërs gekozen, beide landen zou besturen. Vrij algemeen gelooft men, dat de Porte binnen een kort tijdsverloop aan dat plan haar goedkeuring schenken zal.

—De Turksche en Bulgaarsche troepen onderhouden aan de grenzen een vriendschappelijk verkeer.

—De Turksche en Bulgaarsche afgezanten hebben zich [27 *Jan.*] naar Bucharest begeven om aan de vredesonderhandelingen deel te nemen. Bulgarije blijft bij zijnen eisch om schadevergoeding. De Servische troepen versterken zich op de krachtigste wijze tusschen *Nissa* en *Pirot*. De grensbewoners hebben bevel ontvangen, zich naar het binnenland te begeven, wijl de vijandelijkheden, ondanks den wapenstilstand, weder beginnen zullen. De Servische troepen verzamelen zich aan de grenzen en werpen aardwerken op.

—28 *Jan.* Bulgarije heeft het grensverkeer aan de Serviërs ontzegd,—een maatregel welke in Servië groote verbittering wekt.

—De Grieksche vloot bestaat uit 33 schepen, waaronder 2 pantserschepen. Den 26n *Jan.* verliet zij de haven Pyraios, uit vrees voor eene blokkade der Engelschen; den 27sten bevond zij zich in de nabijheid van het eiland *Kreta*, welks bewoners voor drie vierden Grieken zijn, die dan ook over het verschijnen hunner stamgenooten uiterst verheugd heeten te zijn.—Van de Turksche schepen bevinden zich 2 pantserschepen in de Kretische wateren, en wel in de Suda-baai; op het eiland zelve is het garnizoen van Turksche troepen 10.000 man sterk.

—28 *Jan.* De Grieksche regeering heeft aan de Porte kennis gegeven, dat hare vloot alleen op een kruisvaart is, en het eiland Kreta niet zal aandoen.—De Britsche vloot zal op hooger bevel naar Kreta stevenen en aldaar in de Suda-baai zich vereenigen; hetgeen 28 *Jan.* reeds geschied is.

—De Novosti, een te St. Petersburg verschijnend blad, beweert, dat Engelands politiek tegenover Griekenland alleen een voorwendsel is, om op weinig in 't oog vallende wijze eene vloot naar de Turksche wateren te zenden.

PARIJS, 27 Jan.—De beroemde geneeskundige Jules Guerin is in den ouderdom van 85 jaren overleden.

—In een der ijzerwerken van Decazeville [Dep. - Aveyron] stortten zich heden tweeduizend werkstakers op de woning van den direkteur, sloegen de deur aan stukken, en binnengekomen, wierpen zij den armen man uit een hooggeplaatst venster op de straat, waar hij door de woedende menigte werd doodgetrapt. Een in de nabijheid gelegen garnizoen zond onmiddellijk een compagnie soldaten op de woestelingen af, en dezen slaagden er eerst na hevigen

strijd in, om de rust te herstellen. Onderscheidene onruststokers werden gedood en velen hunner gewond. De oorzaak van die werkstaking lag in de vermindering van het werkloon.

— 1 Febr. Tusschen Frankrijk en Madagascar is de vrede geteekend. Frankrijk heeft de quaestie van Protectoraat en Schadevergoeding ter zijde gelaten. Madagascar zal 10 millioen frs. betalen tot voldoening aan de vorderingen van benadeelde vreemdelingen, en de bezetting van Tamatave toelaten totdat het genoemd bedrag is afbetaald.

— Na heftige gedachtewisseling is in de Kamer eene motie van den Minister van Oorlog aangenomen, strekkende om de anti-republikeinsche propagande in het leger tegen te gaan.

BERLIJN, 27 Jan. Er loopen hier geruchten, dat de Duitsche Rijksdag zal ontbonden worden, indien de brandewijn-monopolie niet mocht worden aangemen.

— De Commissie, welke het voorstel betreffende het Noord-Oostzeekanaal zou onderzoeken, heeft met algemeene stemmen de aanneming daarvan aanbevolen.

4 Febr. Duitschland en Frankrijk zullen in minnelijke schikking treden om hun bezittingen in Afrika te regelen.

MADRID, 26 Jan.— De Hertog van Sevilla, een neef van wijlen koning Alfonso en bevelhebber van de koninklijke paleiswacht, die zich aan het uiten van schimpredenen tegen de Regentes had schuldig gemaakt, is tot acht jaar vestingstraf veroordeeld.

— In de provincie Jaen heeft een bende oproerlingen in het gebergte een spoorwegbrug vernield, maar werd later door de troepen uit elkander gedreven.

MEXICO, 25 Jan.— De Regeering heeft een voorstel in overweging genomen om in het jaar 1892 het 4de Eeuwfeest van Columbus' landing in Mexico met een Internationale Tentoonstelling te vieren.

Z. H. PAUS LEO XIII.

AAN

PRINS VON BISMARCK.

De merkwaardige breve, waarbij Leo XIII aan prins Bismarck de CHRISTUS-ORDE verleent, is in de „Reichs-Anzeiger" opgenomen. De H. Vader zegt daarin, dat hij zijn vreugde over het welslagen der bemiddeling reeds in een schrijven aan keizer Wilhelm heeft geuit, maar zulks ook tegenover hem, Bismarck, wenscht te herhalen, wijl juist op 's Prinsen initiatief de beslechting van het conflict aan Z. H. was opgedragen, en wijl ook aan 's Prinsen volhardenden ijver het gelukkig verloop dier beslechting voor een groot deel is toe te schrijven. „Van het begin tot het einde, zegt de Paus, zijt gij met de meeste bereidwilligheid aan Onze pogingen te gemoetgekomen." Ook is de H. Vader den Kanselier er dankbaar voor, dat deze hem gelegenheid gegeven heeft om, in het belang van de eendracht, een verheven ambt uit te oefenen, „'t welk in de geschiedenis van den Apostolischen Stoel volstrekt niet nieuw is, maar welks inroeping sinds langen tijd verzuimd was, niettegenstaande het zoo bij uitstek past in den geest en het wezen van het Pausschap".—„Maar gij, zegt Leo verder, uw eigen oordeel vrijmoedig volgende en den staat van zaken meer naar waarheid dan naar de neiging van anderen beoordeelende, gij aarzeldet niet, in Onze onpartijdigheid vertrouwen te stellen. De openlijke en stilzwijgende goedkeuring van alle onbevooroordeeld denkende mannen is daarbij op uw zijde geweest: en vooral die der katholieken van de gansche wereld, daar zij natuurlijk ingenomen moesten zijn met de eerbewijzing, welke aan hun Vader en Opperherder te beurt viel". Het hierop volgende slot der Breve luidt aldus:

„Uwe staatsmanswijsheid heeft ongetwijfeld, gelijk algemeen erkend wordt, tot de schepping der grootheid van het Duitsche Rijk zeer veel bijgedragen, en zeer natuurlijk stelt gij u thans ten doel, de bestendiging en ontwikkeling van dat Rijk door macht en duurzame welvaart te verzekeren. Daarbij kan echter geenszins aan uw scherpzinnigheid ontgaan zijn, hoeveel middelen tot handhaving der politieke en burgerlijke orde juist in handen van die macht gelegen zijn, welke door Ons wordt uitgeoefend; vooral dan, wanneer zij, door wegruiming van alle hinderpalen, volle vrijheid van handelen bezit. Veroorloof mij, in gedachten de toekomst vooruit te loopen en het thans gebeurde te beschouwen als een voorteeken van hetgeen zal komen. Opdat gij intusschen een daad-werkelijk blijk van Onze gezindheid zoudt bezitten, benoemen Wij u door dit schrijven tot Ridder der Orde van Christus, welker onderscheidings-teekenen Wij u, tegelijk met dit schrijven, laten overhandigen.

„Gegeven te Rome bij St.-Pieter, den 31n Dec. 1885, in het achtste jaar van Ons Pausschap,

„LEO XIII PP."

De Christus-Orde.

Betreffende deze pauselijke Orde in het algemeen, brengt de *Westfälische Merkur* in herinnering, dat de Christus-Orde niet slechts de hoogste der vier of vijf pauselijke Orden is: (*Ordine di Cristo*, Gregorius-Orde, Gouden Spoor of Orde van St.-Sylvester, Pius-Orde en de Orde van het H. Graf van Jerusalem, maar ook (gelijkstaande met het Gulden Vlies van Spanje en Oostenrijk) als de hoogste van alle bekende Orden der verschillende landen geldt. Dan volgt de Kousenband van Engeland, de Zwarte Adelaar van Pruisen, de Maria-Theresia-Orde van Oostenrijk, de Hubertus-Orde van Beieren enz. Voorts verdient vooral opmerking, dat de Christus-Orde eigenlijk uitsluitend voor souvereinen bestemd is, en enkel bij hoogst zeldzame uitzondering aan niet-regeerende personen verleend wordt.— Dat overigens de Christus-Orde, na de opheffing van de Ridderorde der Tempelheeren (1312), door koning Dionysius van Portugal in 1317 eigenlijk als ridderorde gesticht is en zich in de bestrijding der Mooren van Algarva bijzonder heeft onderscheiden, is bekend. De regels van Benedictus, door paus Johannes XXII voor haar aangewezen, alsook de Evangelische Raden, geraakten in verloop van jaren dermate bij de ridders in onbruik, dat paus Alexander VI hen in 1500 daarvan formeel ontsloeg. Paus Julius III vereenigde de waardigheid van grootmeester over deze Orde voor immer met de Kroon van Portugal [1550]; maar in 1797 werd de Orde geseculariseerd en in 1834 werden ook hare zeer aanzienlijke goederen en inkomsten door den Staat in bezit genomen.

—o—

Mi bon Amigoe Cobi.

N. B. Pará, masjá purá mi a scirbi Cobi ultimo biege. Mi a cera brieft ligé també; pésai a keda ultimo parti di mi carta den mi portefeuille. Mi ta mandá aki net manera mi a scirbié: i despues lo sigi mi otro carta, e promer coe mi a scirbi na Hoelanda.

Awor un otro cuenta: Cobi sá kiko mi a scirbí bo anja pasar: koe Cover tabata mi famía? Net ora mi a jega na Antwerpen pa bisité, su tawela Ferdinand tabata maloe pa moeri, ma toch el a ricibi i logeer nos toer contentoe den su cas; i Ferdinand tabata masjá contentoe di mira promer di moeri ainda un nietoe di su roeman e. s. mi tawela. Dos dia despues el a moeri, i el a larga den su testament un boenita dos-tres placa, i pa bisa berde miles i miles florin pa mi i mi famía. Lo mi conta Cobi toer cos, ora mi ta bin Curaçao i e otro plan koe mi tin també, pasobra mi no ta keré koe lo mi keda awor largoe na Curaçao. Lo mi no loebida Cobi tampoco i den di esai lo mi tratá bo manera un roeman. Dios sá, kiko Cobi lo mira ainda den su bida.

Antajera nos a companja Clement i Gerardo té na Scheutveld [cerca Bruxelles]; aja tin un Seminario grandi pa Sacerdotenan, koe kier bai predica fé na Mongolia. E seminario a coeminza na anja 1865 i ta conta awor mas koe 50 di nan Sacerdotenan den e tera silvester di Mongolia. E Superior Mgr. F. Vrank coe vice-Superior C. Hagaerst a ricibi nos coe muchoe legria i nos a admira un tauw di Sacerdotenan moza, koe manera berdadero heróenan ta prepara nan mees coe studio i oracion pa drenta riba promer sinjal den e tera brutoe di Paganonan pa hiba aja e berdadera luz di Evangelio di Cristoe.— Reina di Belgie ta bini muchoe bez den nan kapel, dobla su rodía dilanti tabernakel pa pidi Dios su bendicion riba tera di Belgie. Clement i Gerardo lo bai Mongolia 20 di Februari, juist dia Clement ta haci anja. E dia aja nos a priminti di bolbe bini Scheutveld pa bisa nan Adios — i pa ta testigoe di e sacrificio koe nan ta bai doena na nan Dios.

Coeminda toer hende pa mi.

Bo Amigoe,

Irt.

P. D. Manda bo briefiaan awor na Rotterdam — Poste-restante.

Rotterdam, 13 Dec. 1885.

May Estimado Amigoe Cobi.

CAP. XXI.

Di Antwerpen na Hoelanda.

Ata nos na Hoelanda. Dia 10 di December nos a drenta tera di Hoelanda. Dia koe nunca lo mi por loebida! Cada dia mi a desea di berde di mira e tera patria koe mi a tendé muchoe papiar di dié, oende nos Rey ta goeberna i foí oenda toer cos a bini pa civiliza i drecha nos tera Curaçao. Apena nos a pasa Esschen laatste lugar di tera Bélgica, of nos ta tendé locomotief fluit i ora nos a stop nos a tende nos linga Hoclandes "Roosendaal! Heeren! Roosendaal! allemaal uitstappen!! Hollandsche Douanen."

Mi no por ninga koe mi tabata liger i mi tabata sinti mi mees mas sosegar koe na otro tera. Douananan també tabata mas beleefd i no asina brutoe manera na Alemania i Francia; bloot nan a mira nos un poco muchoe den cara, sigur pa nos color un poco scur i pa nos cabei i wowo pretoe, koe tabata muchoe diferente di e *cabeznan grandi rondor* di macambanan, coraal, manera keesjie di Edam i di nan cabeinan bloud i wowo blauw.

Mi tabata desea di mira e Stad Roosendaal foí di oende tantísimo Zusternan ta bini sinja nos muchanan na Curaçao i koe a haci tantoe bon caba. Ma nos ferrocaril no tabata doena nos tempoe. Liger caba un homber ta habri porta di "Wachtkamer" i ta gierta nos coe un boz manera un wea kibrar; voor *Moerdijk, Dordrecht, Rotterdam, 's Hage, Amsterdam, instappen! Asje blieft Heeren!*

Den un bon mei-ora nos tabata na Moerdijk; ma aja si ta cos di mira, i nos a comprendé koe nos tabata drenta den tera di awa. Figurá bo, Cobi, un brug grandi di 20 minuut camnar ta sirbi pa camina di ferrocaril. Ta cos di spanta, ora bo ta riba dié, el ta steen riba algun pilar den awa i é ta toer di heroe. Ora bo ta pasa riba dié, ta awa sool bo ta mira i un awa koe sà borota hopi mees, pasobra el ta muchoe hanchoe. Foi aja nos a mira largoe awa noema! Hopi coenucoe rond di Moerdijk i Dordrecht bao di awa of mas mihor bao di ijs, pasobra toer e awanan chikitoe a bira doeroe koe hende por pasa riba dié i slip over di e ijs riba heroenan plat, koe nan tin marrar bao di nan pia; nan ta jama e cosnan Schaatsen; mi mester tin mi drechoe di e cos, pasobra ta parce masjar plezier i nan ta camna vert. Mi a mira un dos deur di bentana di ferrocaril, i ora mi a mira nan slenter i zwaai hopi, mi a daal un gritoe cordando koe awa lo cai. Ma parce koe nan no ta cai.

Na Dort nos a pasa trobé un awa grandi riba un brug grandi di heroe.

Ora nos ta jega cerca Rotterdam nos a mira toer coenucoe bao di awa i rioe graadi jamar *Maas*: aja riba trobé nos a pasa un brug di heroe, ma ora nos a drenta den Stad nos a mira henter stad toer banda cortar pa rioenan di awa doesjr, i na cantoe di e rioenan tin caja koe ta unir coe otro pa brugnan.

Antajera, ajera i awé nos kier a mira algun cos principal di stad ma sneeuw ta cai noema: i sinta nos ta sinta noema den camber den nos "Hotel Lucas":—ta muchoe frioe awor pa camna den e sneeuw pasobra manera nan ta bisa ta *dooi* poco e. s. koe sneeuw ta bira awa i toer caja ta na lodo. Bicntoe tini masjar i duroe. Si cos meste keda asina lo mi no keda muchoe dia na Hoelanda i lo mi propone Maike di bolbé na un tera mas secoe of di bolbé bai Curaçao, pasobra t'awa noema, toer camina!!

Awé, Dia Domingo, dia koe nos mester a bai misa, nos a tende koe tabatin no leuw foi nos Hotel, un 4 minuut asina, un misa di Padrenan di Orde di S. Dominico i nos a bai promer cerca Pastoor, koe a ricibi nos muchoe cordial i koe a combersa muchoe riba Curaçao i su Padrenan, koe toer tabata conocir di dié. Mi tabata keha di pia frioe di sneuw i ora Pastoor a mira nos zapatoe fini delegar el a hari i el a doena un bez orde na su criar di coempra— maské no ta coestumber na Hoelanda di bende i coempra riba tal dia ma pa caso di necesidad — dos zapatoe koe nan tabata jama *vet leeren laarzen*, koe no ta larga awa pasa i ta bini té na rodía. Coe nan si! mi a trapa sneuw manera mi tabata camna riba harinja Doesman — i pia a keda cajente.

10½ ora precies misa major a bai aden: ma esai si tabata plezier di mira. Misa tabata jeen jeen, tantoe homber coe muher, di mas nobel i di mas pober toer tabata na rodía coe muchoe respect i debocion. Despues di predicasie nan tabata haci un colecte pa pobernan di e Parochia i den e promer bankinan plata a sona masjar riba e schaaltje. Ora misa a caba tabatin mas koe 10 wagen boenita [equipage] coe dos cabai pa hiba famía di mas nobel na cas; i manera Pastoor a sigura nos, despues casi toer lo bolbe trobé na alabanza.

Despues di misa, Pastoor a combida nos pa haci nos comementoe den Companía di toer Padre, lo ké nos a acepta coe plezier. També mi a haja nobedad aja di nos 2 Pastoor di Curaçao i toer dos ta goza awor di un bon salur. Té otro majan un Padre lo companja nos pa bisjita un Pader, koe ta awor na Schiedam.

Majan lo nos mira algun cos particular di Rotterdam si tempoe lo permiti nos esai; p'awor ta muchoe laat, ta 7 ora caba, i aki na tera di Hoelanda den luna di December nan ta cende lampi caba na 4 ora, pasobra solo ta drenta na 3½ ora.

Adios! Cobi! té otro seman lo mi scirbi trobé.

Bo amigoe

Irt.

Impr. de la Libreria de A. Bethencourt e hijos